

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 38. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Budapesten találkoztak a Kárpát-medencei magyar gyermekorvosok

Kétnapos találkozón vettek részt a Kárpát-medencei magyar gyermekorvosok Budapesten. A rendezvény pénteki megnyitóján Velkey György, a Bethesda Kórház főigazgatója, a Magyar Kórházszövetség elnöke arról beszélt: a találkozó régóta váratott magára, s fontosnak tartja, hogy a gyermekorvosok között mindennapos, élő kapcsolat alakuljon ki. Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár fontosnak nevezte, hogy minden szakmában létrejöjjön egy olyan hálózat, amely az összetartozást, együttműködést erősíti. Hangsúlyozta azt a nemzetstratégiai célt, hogy a magyar gyarapodó közösség legyen. A helyettes államtitkár – utalva arra, hogy az idei a külhoni magyar kisiskolások éve – arra kérte a határon túli gyermekorvosokat, hogy tudatosítsák az iskolaválasztás előtt álló szülőknél, mennyire fontos, hogy magyar iskolába írassák gyermeküket, s így ők is a közösséghez tartozzanak. Cserhádi Péter egészségpolitikáért felelős helyettes államtitkár ismertette a 2010 óta bekövetkezett változásokat, a Semmelweis Tervet, a rezidensösztöndíjak bevezetését, az infrastrukturális fejlesztéseket. Szólt a kórházak állami fenntartásba vételéről és a struktúraváltásról, és kiemelten fontosnak nevezte a határon átnyúló kezdeményezéseket és a határon túli magyarság orvosi kezelésének támogatását.

Augusztus végén beérkezett az 500 ezredik kérelem

Augusztus végén benyújtották az 500 ezredik állampolgársági kérelmet - ismertette Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes, aki arról is beszámolt, hogy szeptember 10-ig 503 250-en nyújtottak be kérvényt. Hozzátette: eddig már több mint 430 ezren tették le az állampolgársági esküt, a legtöbben Erdélyből és a Vajdaságból, de a diaszpórából is egyre többen jelentkeznek. A miniszterelnök-helyettes arról is beszámolt, hogy a megnövekedett feladatot az államigazgatás képes kezelni, mindehhez fontos volt a radikális bürokrácia-csökkentés.

Corlăţean: Románia nem nézné jó szemmel a magyar választási kampány begyűrűzését

A kormány nem nézné jó szemmel a magyar választási kampány begyűrűzését Romániába - jelentette ki Titus Corlăţean külügyminiszter szombaton, a Digi 24 hírtelevízióban. A Diplomata-útlel című külpolitikai műsornak adott hosszabb interjúban Corlăţean riporteri felvetésre válaszolva tért ki a román-magyar kapcsolatokra. „Az új magyar állampolgársági törvény alapján egy bizonyos számú magyar etnikumú román állampolgárnak magyar állampolgárságot adtak, és így létezik bizonyos kísértés a romániai szavazategyűjtésre” - mondta a diplomácia vezetője. Szerinte rendkívül hasznos lenne, ha

Romániában „nem nyilvánulnának meg túl élesen” ezek a választási érdekek. „Nem tudom, lesz-e fogantja ennek a visszafogottságra intő nyilvános felhívásnak, de nekem kötelességem megtenni” - tette hozzá a külügyminiszter. Rámutatott: számára a romániai „társadalmi béke és harmónia” az elsődleges szempont, vagyis az, hogy a helyi közösségekben egyetértés legyen a románok és magyarok között. Arra a riporter kérdésére, hogy tervez-e a közeljövőben a két külügyminisztérium találkozót, amelyen tisztázzák a román-magyar viszonyban felmerült nézetkülönbségeket, Corlăţean azt mondta: folyamatos a kapcsolat a két tárca között. Hangsúlyozta: Bukarest abban érdekelt, hogy Budapesten „korrekt és becsületes” partnerre találjon, amikor a két ország európai stratégiai partnerségének előmozdításáról van szó. Felidézte: megállapodtak a magyar külügyminiszterrel abban, hogy amikor gondok adódnak, akkor a két tárca közötti kommunikációs csatornákon keresztül tisztázzák a helyzetet, és lehetőleg nem a sajtón keresztül üzengetnek. Márciusban volt az utolsó hivatalos találkozó, amikor nagyon tartalmas párbeszédet folytattunk Martonyi Jánossal” - mondta a hírtelevízióban Titus Corlăţean külügyminiszter.

Verespatak: koalíciós feszültségek Bukarestben

Heves nyilatkozatháború dúl a kormányzó szociáldemokraták és a liberálisok között a verespataki bányaprojekt kapcsán, amelynek parlamenti visszautasítása egyáltalán nem tűnik bizonyosnak. Crin Antonescu, a szenátus liberális elnöke azzal vádolja koalíciós partnereit, hogy „fű alatt” támogatják a bányanyitást, Victor Ponta kormányfő pedig elhallgatott bizonyos információkat. Közben a kanadai cég újfent azzal fenyegetőzött, hogy pert indít az állam ellen, ha a parlament leszavazza a bányaprojektet, sőt négy milliárd kártérítési igényt lebegtetett meg. „Nem tartom tisztességesnek, hogy miután a liberális párt eldöntötte, nem szavazza meg a parlamentben a kormány által előterjesztett törvénytervezetet, a szociáldemokraták azt sugallják, hogy miattunk bukik meg a jogszabály. Itt az ideje, hogy a PSD nyilvánosan kimondja: támogatja-e az aranykitermelés beindítását Verespatakon” – szögezte le Crin Antonescu PNL-vezető. A szenátus elnöke közölte, bár az USL-ben nem született egységes álláspont az ügyben, a liberálisok korábban azt javasolták, hogy a kormány halassza el az arany- és ezüstérc-kitermeléssel kapcsolatos jogszabálytervezet elfogadását. A kormánykoalíció vezetői egymásnak ellentmondó nyilatkozatai közepette a bányaprojektet ellenző civil szervezetek a kedélyek csillapítására szolgáló porhintésnek tartják azt az ígéretet, hogy a balliberális többség elutasítja a törvénytervezetet a parlamentben. Eközben Traian Basescu államfő is megszólalt az ügyben, aki kijelentette, hogy „az alkotmánybíróság vissza fogja utasítani a verespataki bányanyitásról szóló törvényt”. Az államfő szerint jelenleg egy politikai játszma zajlik, hiába tartanak majd parlamenti vitát a bányanyitás engedélyezéséről, ha el is fogadják a jogszabályt, azt az alkotmánybíróság eltörli.

Továbbra is tárgyalna a Néppárt az RMDSZ-szel

Ismételten egyeztetést kezdeményez az RMDSZ vezetőivel az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöksége olyan aktuális kérdésekben, amelyekben szükségesnek látja a két politikai alakulat közötti együttműködést – döntettek a párt elnökségi ülésén. Mint az EMNP közleményéből kiderül, a Néppárt a romániai alkotmánymódosítás, régióátszervezés, az európai polgári kezdeményezések és az európai parlamenti választásokra való közös felkészülés ügyében szorgalmazza az együttműködést, miután Toró T. Tibor EMNP-elnök ezzel kapcsolatos július eleji levelét az „RMDSZ válasza sem méltatta”. „A 2014-ben esedékes európai parlamenti választások kérdésében a Néppárt elnökségének határozott álláspontja, hogy erős magyar képviseletet az erdélyi magyar politikai erők megállapodása eredményezhet” – hangsúlyozza a közlemény, amely szerint a két politikai alakulat közötti tárgyalások előkészítésével a Néppárt Szilágyi Zsolt alelnököt bízta meg. Az EMNP múlt heti kolozsvári elnökségi ülésének napirendjén az európai parlamenti választások kérdése mellett a „lopakodó régiósítás” is szerepelt. A párt elnöksége úgy döntött: az EMNP folytatja a július 20-i tiltakozássorozat alkalmával elkezdett aláírásgyűjtést a régiósítási tervek ellen, a Székelyföld és Partium autonómiáját szorgalmazó helyi népszavazások kiírásáért. Rámutatnak, noha úgy tűnik, a közigazgatási reform kifulladás és a kormány csak a fejlesztési régiók átszervezését tervezi, javában zajlik a „lopakodó régiósítás”. Az EMNP továbbra is a történelmi régiók mentén történő közigazgatási átszervezés mellett száll síkra, mert szerintük ebben a kérdésben csakis az autonómia a megoldás, hangsúlyozzák. Az EMNP támogatja a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) által október 27-ére meghirdetett Székelyek nagy menetelését, és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal közösen aktívan kiveszi a részét a szervezésből is, erre buzdítva valamennyi erdélyi magyar közszereplőt.

Bővül a moldvai magyar oktatás

Két új moldvai helyszínen indul be az új tanévtől a magyar nyelv oktatása, valamint a hagyományőrző tevékenység, Szőlőhegyen és Újfaluban – közölte Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke. Mint mondta, a program működtetéséhez adottak a körülmények, ennek keretében több mint kétezer moldvai gyerek tanul magyarul az iskolában vagy délutáni foglalkozásokon. Arról is beszámolt, hogy a pedagógusszövetség nemrég versenyvizsgát szervezett az oktatási programban betöltendő pedagógusi és oktatói állásokra. A programban pedagógusok mellett olyan oktatók is részt vesznek, akik az iskola utáni foglalkozásokon hagyományőrző tevékenységeket tartanak a gyerekeknek. A program működésével kapcsolatosan az RMPSZ elnöke elmondta, minden garanciát megkaptak arra vonatkozóan, hogy biztosított az anyagi fedezet, ugyanakkor számítanak arra is, hogy a pedagógusok és oktatók kellő elhivatottsággal viszonyulnak a munkájukhoz.

A román ellenzék kiterjesztené a könnyített honosítást

Módosítaná a román állampolgárság könnyített felvételét lehetővé tevő honosítási törvényt Eugen Tomac, a Traian Băsescu államfőhöz közel álló körök által alapított Népi Mozgalom Párt elnöke. A módosítás kiterjesztené a könnyített honosítás lehetőségét azon határon túli románokra is, akik, vagy akiknek az ősei korábban nem rendelkeztek román állampolgársággal. Tomac tegnap közölte, hogy a módosító javaslatot az RMDSZ-en kívül az összes parlamenti párt támogatja. A javaslat értelmében minden olyan, külföldi személynek, aki valamely román közösséghez sorolja magát, és ismeri a román nyelvet, jogában áll könnyített honosítást kérni, úgy, hogy nem költözik Romániába, és a román állampolgárság mellett az eredeti állampolgárságát is megtarthatná. Mindez azt jelentené, hogy a szerbiai Timok-völgyi, az ukrainai és a transznisztriai románok is megkaphatnák a román állampolgárságot. Jelenleg a könnyített honosítás lehetőségével a korábban Romániához tartozó Moldova állampolgárai élhetnek.

15 éves az MKP

Szombaton, Dunaszerdahelyen tartotta 15 éves ünnepi, jubileumi kongresszusát a Magyar Közösség Pártja. Az ünnepi kongresszus alkalmából nyilatkozatot tett közzé a felvidéki magyar etnikai párt. Ebben leszögezi: hitet tesz az egységes felvidéki magyar politizálás szükségessége mellett és továbbra is legfontosabb céljának, küldetésének tartja a szlovákiai magyarság megmaradását és boldogulását saját szülőföldjén. Az MKP az Európai Néppárt tagjaként szorgalmazza a szociális piacgazdaság elveire épülő jóléti társadalom kiépítését, a demokratikus jogállam megerősítésének fontosságát, valamint az emberi és szabadságjogok – köztük a kisebbségi jogok – következetes kiteljesedését és betartását. Nyilatkozatában az MKP leszögezi, hogy politikája két egyenrangú pillérré épül: Dél-Szlovákia gazdasági felemelkedésére, valamint a magyarság megmaradása és gyarapodása feltételeinek biztosítására. A magyar közösség számára kedvezőtlen népszámlálási adatok arra ösztönzik az MKP-t, hogy a szlovákiai kisebbségi politika mindhárom területén - jogvédelem, pénzügyi támogatások és intézményi keretek - jelentős bővítéseket harcoljon ki. „Ugyanakkor ki kell vívnunk az önkormányzatiság intézményes kereteit is, hogy a magunk ügyeiről magunk dönthessünk. Ez megmaradásunk legfőbb záloga” – szögezte le a közleményében az MKP. Berényi József pártelnök ünnepi beszédében kijelentette: az MKP azért tudott erős párt maradni az elmúlt másfél évtizedben, mert olyan politikai alakulat, amely nem egy ember népszerűségére épít. Hangsúlyozta: a pártnak az elmúlt évek viszontagságai ellenére is tízezres tagsága van.. Az MKP ünnepi kongresszusa a minden évben a magyarságért való helytállásért kiosztott Pro Probitate díj átadásával fejeződött be. A díjat az idén Pázmány Péter, Dunaszerdahely korábbi polgármestere kapta.

Nem született megegyezés a kisiskolák sorsáról

Nem született megegyezés a szlovák oktatásügyi tárca és a Magyar Közösség Pártja (MKP), illetve a Híd párt és a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének (SZMPSZ) közös küldöttsége között a minisztérium a szlovákiai kisiskolák jelentős részének leépítését is érintő reformelképzeléseiről folytatott tárgyaláson. A pozsonyi találkozót azt követően indítványozta a felvidéki magyarság politikai érdekképviselete és a pedagógusszervezet, miután nyilvánosságra került, hogy a szlovák szaktárca a közoktatási törvényt és néhány vonatkozó jogszabályt érintő módosítási terveinek megvalósítása a felvidéki kisiskolák jelentős részének bezárását hozhatja magával. A jelenleg tárcaközi egyeztetés alatt álló jogszabálycsomag leginkább vitatott része, hogy olyan minimális osztálylétszámokat vezetne be, amelyek a gyakorlatban az alacsony diáklétszámú vidéki általános iskolák jelentős részének megszüntetéséhez vezetnének. A. Szabó László, az MKP oktatásért felelős alelnöke szerint az iskolabezárás legalább kétszer annyira érintené a magyar iskolákat, mint a szlovákokat. Ezen a téren nem sikerült közelebb hozni az álláspontokat. „Szerettük volna elérni, hogy ezt a javaslatot kivegyék a készülő törvényből. Erre nem kaptunk ígéretet, sőt a tárca képviselői továbbra is azon a véleményen vannak, hogy ez a lépés szükséges” - mondta el A. Szabó László, aki szerint az egyeztetés nem adott okot bizakodásra. Érsek Árpád, a Híd parlamenti képviselője, a közös küldöttség egyik tagja az egyeztetést követően újságírók előtt azt mondta: a találkozó tanulsága az volt, hogy a tárca képviselői nem voltak kellően felkészülve arra, hogy szakmai érveikre érdemi választ adjanak. Hozzátette: újdonságnak számít, hogy a tárca módosított a tervezett változtatások bevezetésének időpontján, jelenleg 2015 szeptemberével számolnak. Csalódásként értékelte a találkozót Pék László, az SZMPSZ elnöke, aki szerint úgy tűnik, a minisztérium nem érzékeli a kisiskolák esetleges bezárásának a nemzeti kisebbségeket érintő hatásait. „A kisebbségi oktatási hálózat megtizedelhető ilyen intézkedések által” - hangsúlyozta Pék László, hozzátéve: az elmúlt évek során közel harminc ilyen iskola bezárására került sor, és a módosítás hatványozná ezt a jelenséget.

Korhecz Tamás sikeresnek minősítette az MNT tevékenységét

Sikeresnek minősítette a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács (MNT) utóbbi három és fél évét Korhecz Tamás, a vajdasági magyarság országos kisebbségi önkormányzatának elnöke csütörtökön Belgrádban. A nemzeti tanácsoknak sikerült beilleszkedniük a szerb jogrendbe, és „sok helyen tudtak kimozdítani olyan évtizedes problémákat a holtpontról, amelyeket korábban a magyar érdekképviselet képtelen volt megoldani” - hangsúlyozta Korhecz Tamás a szerb fővárosban tartott előadásában. Hozzátette, hogy „ennyi idő alatt nem lehet minden problémát megoldani, folytonosságra van szükség”. Az MNT elnöke azt mondta, hogy a stratégiai elképzelések jelentős részét már megvalósították, az igazán tartós eredményekhez és a szerkezeti változásokhoz azonban folyamatosság kell. „Ahogy

nagyon gyakran a kormányok is azzal teszik tönkre az ország perspektíváját, hogy az előző ciklusban megkezdett változások gerincét eltörik, úgy a nemzeti tanácsoknál is fontos lenne az, hogy a megkezdett építkezéseket folytassák” - mondta a vajdasági politikus. Az MNT 2010 óta az oktatás, a kultúra, a nyelvhasználat, a tájékoztatás és a népesedés területén dolgozott ki stratégiát. „Ítélem meg azok, akik nem közvetlenül érintettek, hogy ez a haladás mekkora mértékben javított a magyar közösség esélyein Szerbiában, hogy ezek az eredmények mennyire növelték az esélyeinket a szülőföldön való megmaradásra és a gyarapodásra” - emelte ki Korhecz. Hozzáfűzte, hogy az önzonosság és a kultúra területén kívül számos olyan téma van, ami a vajdasági magyarság számára fontos, ám kívül esik a nemzeti tanács jogkörén, és ezekre is megoldást kell találni.

Magyar iskolák ünnepélyes tanévnyitója Ungváron

A Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség (KMPSZ) által az ungvári Dayka Gábor Középiskolában szervezett központi tanévnyitón mondott köszöntőjében Orosz Ildikó, a KMPSZ elnöke hangsúlyozta: „Az anyaországi nemzetpolitikában az utóbbi években bekövetkezett kedvező változások éreztetik hatásukat a kárpátaljai magyar anyanyelvű oktatásban is.” Hozzátette, hogy a kedvező nemzetpolitikai fejleményeknek és a magyar kormány által kezdeményezett kisiskolák, majd óvodák éve programsorozatnak köszönhetően az idén pozitív irányban mozdult el a kárpátaljai magyar gyerekek anyanyelvű oktatási intézményekbe történő beiskolázása. Orosz örvendetesnek nevezte, hogy a most kezdődő tanévben rendeződik a kárpátaljai magyar egyházi líceumok és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola finanszírozásának kérdése. Biztatónak mondta, hogy az ukrán oktatási tárcánál is sikerült a KMPSZ-nek előrelépést elérnie a kisebbségi oktatást érintő egyes gondok orvoslásában, ám a legjelentősebb problémák továbbra is megoldatlanok. Ennek kapcsán kifejtette: a KMPSZ szorgalmazza, hogy az ukrán állam biztosítsa az egyházi oktatási intézmények részére a normatív támogatást, ahogy ez a 2004-es törvénymódosítások előtt történt - tette hozzá. A KMPSZ elnöke szerint aggodalomra ad okot, hogy a kárpátaljai magyarság által kedvezően fogadott új ukrán nyelvtörvény alkalmazásában nem történt előrelépés, hiszen a magyar iskolák továbbra sem vezethetik magyar nyelven a dokumentációjukat, a végzőseik nem kaphatnak kétnyelvű bizonyítványt. Súlyos problémaként említette, hogy továbbra sem tehetnek emelt szintű érettségit az oktatás nyelvéből a nemzetiségi tannyelvű iskolákban érettségizők, akiknek ukrán nyelvből és irodalomból ugyanolyan vizsgát kell tenniük, mint az ukránul oktató iskolákban érettségizőknek. A rendezvény résztvevői nyilatkozatot fogadtak el, amely 24 pontban foglalja össze a kárpátaljai magyar tannyelvű oktatás problémáit, és tesz javaslatokat az ukrán oktatási minisztériumnak a megoldásukra. Kárpátalja magyar tannyelvű iskoláiban közel tizenegyezer diák kezdte el a 2013-2014-es tanévet.